

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 7Co/137/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8316895218
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 03. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Branislav Breza
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2018:8316895218.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Branislava Brezu a sudcov JUDr. Martina Filakovského a JUDr. Anny Kovalovej v právnej veci žalobcu Prima banka Slovensko, a.s., so sídlom v Žiline, na ul. Hodžovej č. 11, proti žalovanej N. K., nar. XX.XX.XXXX, bývajúcej v B. I. Y. Č.. XXX, o zaplatenie 413,26 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Humenné zo dňa 25.5.2017 č.k. 18Csp/8/2016 - 76 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

Žalovanej sa n e p r i z n á v a náhrada trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Prvoinštančný súd napadnutým rozsudkom žalobu zamietol a žalovanej náhradu trov konania nepriznal.
2. Vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že žalobca a žalovaná uzatvorili dňa 5.9.2011 zmluvu o spolupráci pri poskytovaní bankových produktov a služieb. Jej predmetom bolo zriadenie osobného účtu žalovanej. Súčasťou zmluvy boli aj Všeobecné obchodné podmienky žalobcu.
3. Jedným z najdôležitejších faktorov pri uzatváraní spotrebiteľskej zmluvy je, či je zmluva transparentná. Transparentnosť zahŕňa, či je napísaná jasným a zrozumiteľným jazykom, či je systematická, či je napísaná dostatočne veľkým a čitateľným písmom. Transparentnosť však neznamená iba jasnosť a zrozumiteľnosť, zahŕňa v sebe aj určitú povinnosť podnikateľa upozorniť na rôzne zmluvné dojednania.
4. Zásada transparentnosti a poctivosti dopadá i na aplikáciu Všeobecných obchodných podmienok. Treba teda uviesť, že i v spotrebiteľských zmluvách je možné Všeobecné obchodné podmienky uplatniť, avšak takáto aplikácia má nielen formálne obmedzenie ale aj obmedzenie obsahové. Obchodné podmienky v spotrebiteľských zmluvách na rozdiel napríklad od obchodných zmlúv majú slúžiť predovšetkým k tomu, aby nebolo nevyhnutné do každej zmluvy prepisovať dojednania technického a vysvetľujúceho charakteru, naopak nesmú slúžiť k tomu, aby do nich často v neprehľadnej, zložite formulovanej a malým písmenom písanej forme skryl dodávateľ dojednania, ktoré sú pre spotrebiteľa nevýhodné, o ktorých predpokladá, že pozornosti spotrebiteľa najskôr uniknú. Pokiaľ tak i napriek tomu dodávateľ urobí, nepočína si v právnom vzťahu poctivo a takémuto konaniu nemožno priznať právnu ochranu.
5. Zo Zmluvy o spolupráci pri poskytovaní bankových produktov a služieb nevyplýva, že rôzne poplatky účtované bankou budú vykazované na tomto účte tak, že vznikne nepovolené prečerpanie. V zmluve je uvedené, že za poskytovanie produktov je banka oprávnená zúčtovať si poplatky podľa

Sadzobníka poplatkov a všetky takéto poplatky účtuje na ľarchu účtu. Avšak spotrebiteľ nebol priamo v zmluve upozornený, že sa takýmto spôsobom môže dostať do nepovoleného prečerpania. Z hľadiska transparentnosti zmluvy mala byť táto skutočnosť osobitne zvýraznená priamo v zmluve, pretože aj spotrebiteľ, ktorý má na účte nulový zostatok a účet nevyužíva sa časom dostane do nepovoleného prečerpania úročeného značným úrokom, čo je potrebné považovať za neprípustné obohacovanie zo strany banky.

6. V prípade poplatkov za poskytovaný balík služieb, by pri omeškaní s ich splatnosťou patrili žalobcovi zákonné úroky z omeškania. Súd sa však nemôže stotožniť s tým, že takýmto spôsobom vytvára žalobca nepovolený debetný zostatok na bežnom účte, ktorý úrokuje vysokým úrokom vo výške 28 % ročne, napriek tomu, že klientovi žiadne peňažné plnenie vo forme napr. úveru neposkytuje. Takáto zmluvná podmienka je teda v neprospech spotrebiteľa hrubo nerovnovážna a preto neplatná a to aj napriek tomu, že v ustanovení § 53 Občianskeho zákonníka uvedená nebola, keďže tam uvedený výpočet je len demonštratívny.

7. Vyššie uvedenému záveru v súčasnom znení Občianskeho zákonníka korešponduje výslovne ustanovenie § 53 ods. 4 písm. v), podľa ktorého za nepríjateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré požadujú od spotrebiteľa uhradenie plnení, o ktorých spotrebiteľ nebol pred uzavretím zmluvy preukázateľne informovaný, ktorých úhrada nebola upravená v zmluve alebo za ktoré spotrebiteľ nedostáva dohodnuté protiplnenie.

8. Z týchto dôvodov úroky vo výške 28 % p.a. - tzv. debetné úroky neboli priznané.

9. Pokiaľ ide o poplatky za vedenie účtu a poplatky za výzvu žalobca nepreukázal zmluvné dojednanie strán o povinnosti žalovanej platiť úroky a poplatky, ktoré boli vykonávané na ľarchu bežného účtu ako aj ich výšku. Od spotrebiteľa totiž nie je možné požadovať poplatky, ktoré nie sú individuálne dojednané v zmluve. Okrem toho tieto poplatky vzhľadom na dobu ich účtovania a vytvárania väčšieho debetného zostatku, sú v rozpore s dobrými mravmi. Uvedené poplatky majú sankčnú povahu, čo je neprípustné a ich hlavným cieľom je zvyšovanie zisku žalobcu.

10. Podľa § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy prihliada aj bez návrhu na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania alebo na inú zákonnú prekážku alebo zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keď by inak bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával.

11. Žalobca si uplatňuje nárok titulom nepovoleného prečerpania. Už zo samotného pomenovania nároku žalobcu vyplýva, že ide o plnenie nepovolené. Zároveň s poukazom na to, že nepovolené prečerpanie nie je upravené v zmluve uzavretej medzi stranami sporu, ale iba vo všeobecných podmienkach, ktoré nie sú podpísané, a teda žalovaná s nimi neprejavila svoj súhlas, žalobcom uplatňovaný nárok nemá zmluvný základ. Tento nárok možno posúdiť iba ako nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia.

12. Žaloba bola na súde podaná dňa 11.07.2016 pričom tri roky späť od podania žaloby, žiadne plnenie žalobca žalovanej neposkytol. Z výpisu z účtu je zrejmé, že od obdobia 01.06.2013 sú na ľarchu účtu účtované iba debetné položky, teda už v tomto čase žalobca vedel o prípadnom dlhu žalovanej, avšak neuplatnil si svoj nárok včas, pričom sám sa v žalobe odvoláva na bod 3.12 všeobecných obchodných podmienok, podľa ktorého ak nepovolené prečerpanie nastane, musí ho majiteľ účtu bez zbytočného odkladu vyrovnáť. V súlade s ustanovením § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. je nárok žalobcu tiež premlčaný, pretože tri roky späť od podania žaloby neposkytol žalobca žalovanej žiadne plnenie, avšak účtoval si iba poplatky, resp. úroky.

13. Výrok o trovách bol odôvodnený ustanovením § 255 ods. 1 CSP.

14. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. Navrhol rozsudok zmeniť tak, aby žalobe žalobcu bolo v plnom rozsahu vyhovené. Ako dôvod uviedol, že rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. V zmysle ustanovenia § 31 ods. 2 zákona

o platobných službách, poskytovateľ platobných služieb poskytuje platobné služby používateľovi platobných služieb na základe

a/ zmluvy o poskytnutí jednorazovej platobnej služby alebo

b) rámcovej zmluvy.

V zmysle ustanovenia § 31 ods. 4 tohto právneho predpisu sú neoddeliteľnou súčasťou rámcovej zmluvy obchodné podmienky o poskytovaní platobných služieb. Podľa ustanovenia § 31 ods. 5 písm. d/ tohto právneho predpisu, rámcová zmluva obsahuje okrem iného informácie o poplatkoch a úrokoch. Ako vyplýva z týchto ustanovení zákon o platobných službách výslovne nestanovuje, že poplatky za poskytovanie platobných služieb musia byť individuálne dojednané. Podľa rozsudku Súdneho dvora z 9.11.2016 vo veci C-42/2015 zmluva o úvere nemusí byť nevyhnutne vyhodnotená ako jediný dokument. Uvedené znamená, že náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere v zmysle ustanovenia § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. sú povinnou náležitosťou úverovej zmluvy, avšak nemusia byť nevyhnutne v samotnom texte úverovej zmluvy, ale časť z nich môže byť obsiahnutá aj v obchodných podmienkach alebo sadzobníku, ktoré tvoria neoddeliteľnú súčasť zmluvy. Smernica č. 2008/48/ES nebráni členským štátom, aby zakotvili povinnosť, že všetky dokumenty obsahujúce náležitosti zmluvy povinné v zmysle smernice, majú byť podpísané. V našich podmienkach uvedené znamená, že zákonom možno stanoviť, že aj všeobecné obchodné podmienky, obchodné podmienky a sadzobník v prípade, ak obsahujú niektoré z povinných náležitostí zmluvy, majú byť podpísané. Každopádne táto povinnosť by mala byť ustanovená v zákone o spotrebiteľských úveroch a nepostačuje, že tak ustálil súd vo svojom rozhodnutí. Z uvedeného teda vyplýva, že všeobecné obchodné podmienky, obchodné podmienky a sadzobník sú súčasťou úverovej zmluvy a klienta zaväzujú aj vtedy, ak ich klient nepodpísal. V zmysle ustanovenia § 2 písm. f/ zákona č. 129/2010 Z. z. sa prekročením rozumie automaticky prijaté prečerpanie, pri ktorom veriteľ umožňuje spotrebiteľovi disponovať peňažnými prostriedkami nad rámec aktuálneho zostatku na platobnom účte spotrebiteľa alebo nad rámec dohodnutého povoleného prečerpania. Nepovolené prečerpanie je automaticky prijaté prečerpanie, pri ktorom banka umožňuje majiteľovi účtu nakladať s peňažnými prostriedkami nad rámec aktuálneho zostatku na bežnom účte. Nepovolené prečerpanie je prekročením v zmysle zákona č. 129/2010 Z. z. a ustanovenie bodu 3.12 všeobecných obchodných podmienok žalobcu iba reflektuje ustanovenia relevantných právnych predpisov upravujúcich vedenie bežného účtu bankou a vzájomné práva a povinnosti zmluvných strán zo zmluvy o bežnom účte. S oprávnením banky požadovať úroky za prečerpanie účtu počíta Obchodný zákonník, ako aj zákon č. 129/2010 Z.z. v ustanovení § 18 ods. 1. Ak vznikne na účte debetný zostatok, resp. je prekročené povolené prečerpanie, má banka právo uplatniť úročené debetu a následne takýto úrok účtovať na ľarchu účtu, prípadne účtovať sankčný poplatok, ktorý je spolu s debetnými úrokmi uvedený v sadzobníku. Dojednanie úroku za nepovolené prečerpanie je teda upravené vo všeobecných obchodných podmienkach, ktoré sú súčasťou zmluvy a toto dojednanie nemusí byť v samotnom texte zmluvy. Výšku úroku 28 % ročne odvodzuje žalobca zo všeobecných obchodných podmienok a odkazu na sadzobník poplatkov. Zmluva o účte pre prípad prekročenia nemusí ako obligatórnu náležitosť obsahovať údaj o výške úroku. Naopak postačuje, aby veriteľ informoval spotrebiteľa na trvanlivom médiu o úrokovej sadzbe. Úrok za užívanie prostriedkov z prekročenia však nie je sankčným úrokom z omeškania, ale odplatom za poskytnutie finančných prostriedkov, teda cenou poskytnutého úveru.

15. Odvolací súd v zmysle ust. § 379, § 380 a § 381 CSP preskúmal rozsudok spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania a zistil, že odvolanie žalobcu nie je opodstatnené.

16. Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančným súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

17. Len na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku je potrebné poukázať na ust. § 53a ods. 1 Občianskeho zákonníka ukládajúce konkrétne povinnosti žalobcovi ako poskytovateľovi služby. Vychádzajúc z tohto ustanovenia, ak súd určí niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, ktorá sa uzatvára vo viacerých prípadoch a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje alebo vo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, alebo nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky, dodávateľ je povinný zdržať sa používania takejto podmienky alebo podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi. Dodávateľ má rovnakú povinnosť aj vtedy, ak mu na základe takejto podmienky súd uložil vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadostučinenie. Rovnakú povinnosť má aj právny nástupca dodávateľa.

18. V prejednávanej veci, ako to vyplýva z obsahu návrhu na vydanie platobného rozkazu zo dňa 4.7.2016 (1 a 2 spisu) a z obsahu podania žalobcu zo dňa 28.10.2016 (č.l. 23 spisu) žalobca svoj nárok na úhradu dlžnej sumy vzniknutej z nepovoleného prečerpania bežného účtu odôvodnil bodom 3.12 všeobecných obchodných podmienok. Zmluvná podmienka uvedená v bode 3.12 všeobecných obchodných podmienok Prima banky, a.s. v znení: „Pri zúčtovaní poplatkov môže dôjsť k nepovolenému prečerpaniu bežného účtu. Po dobu nepovoleného prečerpania je majiteľ účtu povinný platiť z prekročenej čiastky úrok vypočítaný na základe úrokovej sadzby úrok pri nepovolenom prečerpaní účtu“ bola rozsudkom Okresného súdu Prešov zo dňa 11.5.2017 č.k. 9Csp/170/2016-63 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 12.12.2017 č.k. 7Co 99/2017-81 určená za neplatnú pre svoju neprijateľnosť. Rovnako vo veci vedenej na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 9C 113/2015 bolo právoplatne rozhodnuté o určení neprijateľnosti a zároveň neplatnosti zmluvnej podmienky uvedenej vo všeobecných obchodných podmienkach žalobcu s rovnakým obsahom, ako v prejednávanom spore. V týchto iných konaniach sa taktiež právoplatne rozhodlo o zamietnutí žalobcom uplatneného nároku na zaplatenie úroku vo výške 28 % ročne pri nepovolenom prečerpaní a poplatkov s poukazom na ich neprijateľnosť.

19. Ak Občiansky zákonník v ust. § 53a ods. 1 ukladá dodávateľovi povinnosť zdržať sa požívania konkrétnej podmienky, ktorá bola vyhlásená za neplatnú pre jej neprijateľnosť, alebo ak z takejto podmienky dodávateľovi nebolo priznané plnenie, dodávateľ nie je oprávnený domáhať sa, a to ani v súdnom konaní, plnenia vyplývajúceho z neprijateľných podmienok voči všetkým spotrebiteľom. Zákonnému pojmu zdržať sa požívania bez akýchkoľvek pochybností zodpovedá povinnosť dodávateľa neuplatňovať si plnenia z neprijateľných zmluvných podmienok.

20. S prihliadnutím na vyššie uvedené odvolací súd postupom vyplývajúcim z ust. § 387 CSP rozsudok ako vecne správny potvrdil.

21. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa ust. § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP. Dôvodom takéhoto rozhodnutia o trovách bola skutočnosť, že žalovanej v súvislosti s odvolacím konaním žiadne trovy nevznikli.

22. Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).